

УДК 343.148.8

Владислав Олександрович ГЛУЩЕНКО,

курсант 3 курсу факультету № 1

Донецького державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Ольга Георгіївна ЛИТВИНЕНКО,

доктор філософії за спеціальністю 081 «Право»,

доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики

факультету № 1

Донецького державного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-3484-9416>

ЩОДО ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ З ІНШИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Наша країна зараз проходить через надзвичайно складне випробування – війну, через, що виникають нові проблеми та виклики, зокрема щодо взаємодії органів досудового розслідування з іншими підрозділами задля ефективного розслідування кримінальних правопорушень, які вчиняються в умовах правового режиму воєнного стану.

В умовах воєнного стану в Україні питання ефективного розслідування кримінальних правопорушень набуває особливої актуальності. Злочини, пов'язані з військовою агресією, колабораціонізмом, мародерством, державними зрадами, воєнними злочинами тощо, вимагають тісної взаємодії між органами досудового розслідування, правоохоронними структурами, спеціальними службами та військовими підрозділами.

Взаємодія органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами в умовах воєнного стану є ключовим елементом забезпечення ефективного розслідування кримінальних правопорушень. Відповідно до Наказу Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 № 575 «Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні», передбачає що взаємодія органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами поліції відбувається на основі Конституції України, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Закону України «Про Національну поліцію», інших актів законодавства

України з питань організації взаємодії між органами та підрозділами поліції в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні. Дана взаємодія передбачає координацію дій між слідчими, оперативними підрозділами, експертними установами, а також іншими державними органами, що регулюється розділом II цього наказу [1].

Також, згідно зі статтею 17 Конституції України, захист суверенітету і територіальної цілісності України є справою всього Українського народу, а забезпечення державної безпеки та громадського порядку покладається на відповідні органи державної влади [2].

Одним із важливих аспектів взаємодії є обмін інформацією між різними структурами. Відповідно до розділу 1 пункту 8 Наказу № 575, органи досудового розслідування доручуючи роботу оперативним підрозділам можуть проводити збирання інформації про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, а також про події і факти, які можуть сприяти їх розкриттю та досудовому розслідуванню, виявленню та припиненню виявлених кримінальних правопорушень, [1]. Крім того, законодавством передбачено створення міжвідомчих слідчих груп, які можуть залучати спеціалістів інших відомств, зокрема експертів-криміналістів та фахівців з кібербезпеки, що зазначено у 2 розділі пункті 5 даної Інструкції [1].

На практиці ефективна взаємодія реалізується через координаційні наради, створення спільних робочих груп та обмін аналітичними матеріалами. Наприклад, Національна поліція України активно співпрацює з Державною прикордонною службою для виявлення незаконного переміщення зброї, вибухових речовин, наркотичних речовин, а також незаконне переміщення осіб через державний кордон, що закріплено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.11.2022 № 740 [3]. Особливо важливим є співробітництво із органами прокуратури, які здійснюють процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, контролюють законність слідчих дій та ініціюють притягнення винних до відповідальності, що підтверджується їх повноваженнями передбаченими у ст. 36 КПК України [4].

В умовах війни особливого значення набуває залучення спеціалізованих підрозділів для розслідування воєнних злочинів, у тому числі представників міжнародних організацій. Відповідно до Римського статуту Міжнародного кримінального суду, документування фактів військових злочинів є необхідною умовою для їх подальшого розгляду в міжнародних судових інстанціях [5]. Також суттєве значення має цифровізація слідчих процесів, що дозволяє підвищити рівень ефективності документування доказів і їхнього збереження в

електронному форматі, зокрема через використання інформаційно-телекомунікаційної системи для захисту від фальсифікації даних [6].

Попри важливість взаємодії між органами досудового розслідування та іншими структурами, існують низка проблем, які ускладнюють цей процес:

- недостатня координація між відомствами – дублювання функцій, конфлікти інтересів;
- нестача кваліфікованих кадрів – дефіцит слідчих, експертів-криміналістів та фахівців із розслідування військових злочинів;
- обмежений доступ до доказів – знищення доказів окупантами, технічні труднощі збору інформації;
- проблеми міжнародної співпраці – бюрократичні перепопи, різні правові системи;
- психологічний тиск на слідчих – загрози життю, моральне виснаження через роботу з такими видами кримінальних правопорушень.

З метою підвищення ефективності взаємодії органів досудового розслідування з іншими державними установами необхідно розширити міжвідомчу координацію, удосконалити нормативно-правову базу та впровадити сучасні технології розслідування. Також важливим напрямком є міжнародне співробітництво, що дозволяє обмінюватися передовими методиками розслідування воєнних злочинів і сприяти розкриттю кримінальних правопорушень, що мають міжнародний характер.

Отже, взаємодія органів досудового розслідування з іншими структурами під час розслідування кримінальних правопорушень в умовах війни є багатовекторним процесом, що включає правову, організаційну та технічну складові. Ефективне використання існуючих механізмів координації та обміну інформацією сприяє не лише виявленню та документуванню злочинів, а й притягненню винних до відповідальності як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Список бібліографічних посилань

1. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text> (дата звернення: 22.02.2025).

2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 22.02.2025).

3. Про затвердження Порядку організації взаємодії Державної прикордонної служби України та Національної поліції України під час забезпечення дотримання режиму державного кордону та прикордонного режиму: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15.11.2022 № 740. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1502-22#Text> (дата звернення: 22.02.2025).

4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 22.02.2025).

5. Римський Статут Міжнародного Кримінального Суду від 17 липня 1998 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text (дата звернення: 22.02.2025).

6. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування: Закон України від 01.06.2021 № 1498-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1498-20#Text> (дата звернення: 22.02.2025).

УДК 343.163(477)

Валерія Сергіївна ГНАТЕНКО,

кандидат юридичних наук,

*доцент кафедри кримінального процесу та організації досудового слідства
навчально-наукового інституту № 1*

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1714-6164>

КЕРІВНИК ПРОКУРАТУРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ ДОКАЗУВАННЯ

Керівник органу прокуратури відіграє ключову роль у системі кримінального правосуддя, виступаючи важливим суб'єктом доказування. Повноваження та обов'язки керівника органу прокуратури охоплюють широкий спектр діяльності, від організації досудового розслідування до участі в судових засіданнях. Ефективне виконання цих функцій має вирішальне значення для забезпечення законності, об'єктивності та повноти доказування.

Не зважаючи на обмеження, які передбачає введення воєнного стану в Україні, пріоритетним завданнями для прокуратури залишається забезпечення таких гарантованих Конституцією України цінностей, як життя, здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека.